

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

Název tematické oblasti:	Analytická geometrie
Název učebního materiálu:	Vzájemná poloha přímek v E3
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_M0101
Vyučovací předmět:	Matematika
Ročník:	3. ročník vyššího gymnázia
Autor:	Jaroslav Hajtmar
Datum vytvoření:	20.1.2014
Datum ověření ve výuce:	10.4.2014
Druh učebního materiálu:	pracovní list
Očekávaný výstup:	Ujasní a upevní si znalost základních teoretických poznatků o vzájemné poloze přímek v E3. Umí tyto poznatky aplikovat při praktických výpočtech.
Metodické poznámky:	Materiál je určen k procvičení učiva o vzájemné poloze útvarů v E3 a zjištění úrovně znalostí. Může být použit k získání klasifikace.

Vzájemná poloha přímek v E_3

Vyberte z nabídky (např. podtrhněte, zvýrazněte nebo škrtněte) tak, aby byly formulace správné.

- 1) Přímký které jsou $\begin{pmatrix} \text{mimoběžné} \\ \text{různoběžné} \\ \text{totožné} \\ \text{rovnoběžné} \end{pmatrix}$ nemají žádný společný bod.
- 2) Přímký které jsou $\begin{pmatrix} \text{mimoběžné} \\ \text{různoběžné} \\ \text{totožné} \\ \text{rovnoběžné} \end{pmatrix}$ mají společný alespoň jeden bod.
- 3) Mimoběžky $\begin{pmatrix} \text{jsou} \\ \text{nejsou} \end{pmatrix}$ různoběžky, které nemají společný bod.
- 4) Příčka mimoběžek p, q je _____, která _____ dvěma body, z nichž jeden leží na přímce p a druhý na přímce q .
- 5) Osa mimoběžek p, q je _____, která _____ s přímkou p i s přímkou q a současně je _____.
- 6) Vyšetřete vzájemnou polohu přímek $p = \{[-6 + t; 7 - t; 2t], t \in \mathbb{R}\}$ a $q = \{[-5 - k; 3 - 2k; 5 + k], k \in \mathbb{R}\}$. Pokud jsou přímký různoběžné, určete souřadnice průsečíku.
- 7) Vyšetřete vzájemnou polohu přímek $p = \{[1 + t; 2 - 2t; t], t \in \mathbb{R}\}$ a $q = \{[4 - 2k; 1 + 4k; 3 - 2k], k \in \mathbb{R}\}$. Pokud jsou přímký různoběžné, určete souřadnice průsečíku.
- 8) Vyšetřete vzájemnou polohu přímek $p = \{[2; 4 - t; 1 + 2t], t \in \mathbb{R}\}$ a $q = \{[1 - k; 2 + 3k; -1 - 2k], k \in \mathbb{R}\}$. Pokud jsou přímký různoběžné, určete souřadnice průsečíku.

- 9) Určete hodnotu parametru $m \in \mathbb{R}$ tak, aby byly přímky p, q různoběžné. Následně určete souřadnice průsečíku přímek p, q :

$$p = \{[2 + k; 3 - 2k; 4], k \in \mathbb{R}\}, q = \{[1 - 4t; m + t; 1 - 3t], t \in \mathbb{R}\}$$

- 10) Provedte diskuzi o vzájemné poloze přímek p, q vzhledem k hodnotě parametru $a \in \mathbb{R}$:

$$p = \{[a + 3k; 1 - 2k; 2 + k], k \in \mathbb{R}\}, q = \{[2 - 6t; -9 + 4t; 7 - 2t], t \in \mathbb{R}\}$$

- 11) Jsou dány body $A[3, 2, -1]$, $B[1, -2, 1]$, $C[-2, 8, 3]$ a $D[3, m, -1]$. Provedte diskuzi o vzájemné poloze přímek AB a CD vzhledem k hodnotě parametru $m \in \mathbb{R}$.

Výsledky úloh

- 1) mimoběžné, rovnoběžné
- 2) různoběžné, totožné
- 3) nejsou
- 4) Příčka mimoběžek p, q je úsečka, která je určena dvěma body, z nichž jeden leží na přímce p a druhý na přímce q .
- 5) Osa mimoběžek p, q je přímka, která je různoběžná s přímkou p i s přímkou q a současně je kolmá k p i q .
- 6) různoběžky, $P=[-4,5,4]$
- 7) různé rovnoběžky
- 8) mimoběžky
- 9) Pro $m = -2$ je průsečík $P=[5, -3, 4]$.
- 10) Pro $a = -13$ je $p = q$, pro $a \neq -13$ jsou p, q různé rovnoběžky.
- 11) Pro $m = 2$ jsou přímky různoběžky $P=[3,2,-1]$, pro $m \neq 2$ jsou přímky mimoběžky.

Použité materiály a zdroje

- Petáková, RNDr. Jindra. Matematika: Příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Dotisk 1.vydání. Praha: Prometheus, 2003. 303 s. ISBN 8071960993.
- Archiv autora